

Historie Nederlandse Kring van Beeldhouwers - JCAltorf

In aansluiting op het document **“Johan Coenraad (‘Jan’) Altorf een Haagse beeldende kunstenaar”** wat hoofdzakelijk gaat over bouwbeeldhouwwerk, is dit document er één in een reeks van kleine schetsen die een object of groep gelijkgestemde objecten terug brengt in hun tijdsbeeld en wat additionele informatie verstrekt over de modellen, doel, functie en of anderszins. Deze documenten staan ook online op de website www.jcaltorf.info

De reeks bestaat uit:

Bronzen koppen gemaakt door J.C.Altorf

De zilveren bal ontwerp J.C.Altorf

J.C.Altorf op de internationale tentoonstellingen: Turijn 1902 en Parijs 1925

Monogrammen en merktekens gebruikt door J.C.Altorf

Jachthuis St. Hubertus en de werken van J.C.Altorf

Beeld van Raden Mas Jodjana van J.C.Altorf bij Kunst&Kitsch

De stenen koppen gemaakt door J.C.Altorf

Historie Nederlandse Kring van Beeldhouwers – J.C.Altorf

H.P.Bremmer over J.C.Altorf en zijn werk

Houten panelen in hoofdkantoor De Centrale 1936 door J.C.Altorf

J.C.Altorf in samenwerking met – P.F.Ritter

J.C.Altorf op de Biënnale Venezia

Historie NKvB – Johan Coenraad (Jan) Altorf

In de **Index Nederlandse beeldende kunstenaars, kunstnijveraars en fotografen 1870-2009**, wordt Johan Coenraad Altorf (1876-1955) genoemd als èèn van de 280 geselecteerde kunstenaars welke behoren tot de top van de Nederlandse beeldende en toegepaste kunst uit de jaren 1870-2009.

Deze door sommige bijna vergeten en voor andere niet gekende kunstenaar was jarenlang (1918-1937) lid en had diverse bestuurlijke functies binnen de Nederlandse Kring van Beeldhouwers - NKvB.

Zoals u weet is in 1918 is de NKvB opgericht als eerste en enige landelijke beroepsvereniging van beeldhouwers met als doel: werkzaam zijn in het belang van de beeldhouwkunst en dat harer beoefenaren.

Het initiatief voor een tentoonstellingsvereniging was gekomen van enkele van de meest vooruitstrevende Amsterdamse beeldhouwers, onder wie Hendrik van den Eijnde, Hildo Krop en Anton Rädecker. Ook Theo van Reijn, studievriend van Krop op de Rijksacademie, en de met Rädecker bevriende Vlaamse beeldhouwer Jules Vermeire (1855-1977) waren er bij betrokken. Daarop was ingehaakt door "stilisten" als Tjipke Visser, Jan Altorf, Rien Hack en Haagse Anne van Zijp (1855-1956).

De oprichtingsvergadering vond plaats in s'-Gravenhage in het gebouw van de Haagse Kunstkring. De constituerende vergadering vond plaats te Amsterdam, waarbij doelstellingen en statuten worden vastgesteld. Het eerste bestuur bestond uit : Tjipke Visser (voorzitter) , Rien Hack (vice-voorzitter), Anne Brandts Buys-van Zijp (secretaris), Gerard Hoppen (vice-secretaris) en Jan Altorf (penningmeester)

Bron: Ype Koopmans in Muurvast & gebeiteld en 75 jaar NKvB Markante beelden

De eerste door de NKvB georganiseerde tentoonstelling in 1919 vindt plaats in het Stedelijk Museum te Amsterdam, helaas wordt door enkele prominenten leden geen werk ingestuurd waaronder Altorf, Mendes da Costa en Zijl. In de kranten vond men dit een gemiste kans van deze meesters. Waarom?, in het NKvB -archief hoop ik nog antwoord op deze kwestie te vinden.

In 1919 vindt ook een tentoonstelling plaats in Pulchri studio te Den Haag, daar was Altorf met 3 werken vertegenwoordigd 2 bronzen en 1 ebbenhouten vogel. Een geplande tentoonstelling in Rotterdam is dat jaar niet van de grond gekomen.

Op de tentoonstellingen van 1921 en 1922 in het Stedelijk museum te Amsterdam stuurt Altorf geen werk in.

Altorf is vanaf 1922 2^e secretaris en wordt in 1925 herkozen, in datzelfde jaar doen een twintigtal leden van de Kring mee aan de Parijse Internationale Kunsttentoonstelling. Altorf verwerft daar een zilveren medaille met een beeldje van een aap.

Op de bestuursvergadering van november 1923 stelt Altorf voor om een reizende fototentoonstelling te houden met foto's van werken van de leden, Altorf en van Theo van Reyn gaan dit regelen. Deze tentoonstelling die uit ongeveer 200 foto's bestond, en waar tussentijds foto's van nieuwe werken aan konden worden toegevoegd, is te zien geweest in oa Enschede, Middelburg, Arnhem, Assen, Leeuwarden, Hoorn, Schiedam, Breda, Apeldoorn, Franeker, s'Hertogenbosch en vele anderen plaatsen en heeft zeker tot eind 1926 gecirculeerd.

In 1926 stuurt Altorf 3 werken in naar de tentoonstelling bij Kunsthandel Kleykamp te Den Haag, 2 bronzen koppen en 1 bronzen aapje. Een van de koppen was die van de Javaanse dichter Noto Soeroto.

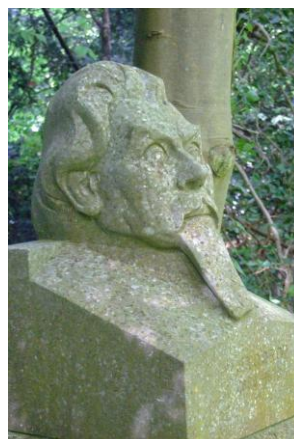
In 1930 is er een tentoonstelling van de leden van de NKvB in de kunstzaal Kleykamp te Den Haag, van Altorf zijn hier zijn bekende Toorop kop (uit 1925) en twee bronzen vogels; een uil en een Valk ingestuurd.

In 1932 zit Altorf in de jury bij de door de gemeente Amsterdam, in samenwerking met de Nederlandsche Federatie van beeldende Kunstenaarsverenigingen en den NKvB georganiseerde tentoonstelling "Levende Nederlandsche Meesters".

In 1933 wordt in Pulchri te Den Haag een uitgebreide tentoonstelling gehouden van werken van leden van de NKvB, van Altorf werden hier 6 werken getoond 2 bronzen vogels waaronder een uil. En 4 werken in ivoor waaronder een ranke papagai (die bijna Japans aandoet)!

In 1934 is Altorf lid van de door de NKvB ingestelde "Commissie van Advies voor de Beeldhouwkunst" samen met mej. L.E. Beyermans en L.Zijl.

In april 1935 wordt in het Stedelijk museum te Amsterdam een tentoonstelling geopend van werken van leden van de NKvB, in het Vaderland stond onderstaande foto:

Dit was Altorf's bekende creatie van Jan Toorop, uitgevoerd in "hardsteen". Dit zou het beeld kunnen zijn dat kunsthandelaar S.j.Sala in 1951 aan de gemeente Bergen schonk bij de 60^e verjaardag van Charley Toorop de dochter van Jan Toorop. Verder waren er van hem nog een teakhouten vogel en een bronzen portret.

J. ALTORF. Eikenhouten trappaal

J. ALTORF. Vogel, ivoor, 45 cm. hoog

In 1936 vindt in Den Haag in de Pulchri studio, een expositie plaats van werk van de Kring, ook daar stond een uitgebreide reeks van strenge plastieken in ivoor, hout of brons van de dan 60 jarige Altorf waaronder de hiernaast staande vogels.

Bron: Prima der kunsten 1936 No 10 waarin tevens de catalogus van deze tentoonstelling).

In het archief van de NKvB bij het RKD in het cahier met de handgeschreven notulen van de bestuursvergaderingen in de periode november 1936 - februari 1942 zat bij de vergadering van 3 juli 1937 een klein memorandum; waaruit zou kunnen blijken dat Altorf medio 1937 voor zijn lidmaatschap bedankt heeft.

In 1938 vindt in het stedelijk museum te Amsterdam een tentoonstelling plaats, werk van Altorf ontbreekt daar echter hetgeen uit bovenstaand memo logisch is.

In 1941 vindt in het Stedelijk Museum te Amsterdam een tentoonstelling plaats, georganiseerd door de NKvB "Een overzicht van onze huidige plastiek". Hier een uitgebreide inzending van werk van Altorf (waartoe hij door het bestuur als oud lid was uitgenodigd evenals Rädcker) ;

- 4 werken uit het bezit van Museum Boymans:
waaronder zijn sterk gestileerde portret van de Javaanse danser Jodjana, verder nog een bronzen Kaketoe, en uit ebbenhout een Mozes - en een Aäron beeld.

Jodjana

- 4 werken uit het bezit van het Stedelijk museum Amsterdam:
in brons een aap en een vogel, een Papagaai van wit aardewerk en een ivoren aapje.
- En verder nog 5 werken uit Altorfs privé collectie:
in hout een Javaansche danser (Jodjana), een uil en een vogel, in brons een aapje en een ivoren docent.

Uit bovenstaande blijkt dat de loopbaan van Altorf en de geschiedenis van “De Nederlandse Kring van Beeldhouwers “ nauw met elkaar verweven zijn.

Een door mij momenteel uit te voeren diepgaander onderzoek bij het RKD te Den Haag in het archief van de NKvB, heeft alreeds en zal meer duidelijkheid moeten verschaffen over de rol van Altorf binnen de NKvB.

Als u iets meer te weten wilt komen over Altorf en zijn werk kijk dan op www.jcaltorf.info

Rob Visser

Bronnen:

Index Nederlandse beeldende kunstenaars, kunstnijveraars en fotografen 1870-2009

RKD-Diverse tentoonstelling catalogussen NKvB en Archief NKvB

KB-Historische krantenarchief